

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8Cdo/212/2018
Identifikačné číslo spisu: 3713202727
Dátum vydania rozhodnutia: 29.10.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Ladislav Górasz
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:3713202727.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne P. U., bývajúcej v T., zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. ROJKO s.r.o., za ktorú koná JUDr. Stanislav Rojko, advokát a konateľ, so sídlom v Považskej Bystrici, Železničná 90/12, proti žalovaným 1 / G . X . , bývajúcemu v T . a 2 / U . L . , bývajúcemu v T . , zastúpeným JUDr. Mgr. Dušanom Divkom, MBA, advokátom v Považskej Bystrici, Šoltésovej 346/1, o ochranu vlastníckeho práva, vedenom na Okresnom súde Považská Bystrica pod sp. zn. 4C/39/2013, o dovolaní žalovaných 1/ a 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 26. júna 2018 sp. zn. 27Co/182/2017, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalobkyni priznáva náhradu trov dovolacieho konania voči žalovaným 1/ a 2/ v celom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Považská Bystrica (ďalej aj ako „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 27. októbra 2016 č. k. 4C/39/2013-314, v spojení s opravným uznesením z 19. decembra 2016 č. k. 4C/39/2013-315, uložil pôvodnej žalovanej S. L. povinnosť odstrániť prístrešok v časti, ktorou zasahuje do parcely KN C č. 794/5 - záhrady vo výmere 594 m², zapísanej na LV č. XXX k. ú. T., a to tak ako je vyznačené v prílohe č. 1 znaleckého posudku č. 9/2014 znalca Ing. Jozefa Polku z 31. mája 2014, do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Krajský súd v Trenčíne (ďalej aj ako „odvolací súd“) rozsudkom z 26. júna 2018 sp. zn. 27Co/182/2017 potvrdil odvolaním pôvodnej žalovanej napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie s tým, že povinnosť ním uložená prešla na nových žalovaných 1/ a 2/. Napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v časti o trovách konania strán a štátu zrušil a vec v rozsahu zrušenia vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Odvolací súd sa vo svojom rozhodnutí v časti týkajúcej sa veci samej zaoberal najmä argumentáciou žalovaných, ktorou spochybňovali dôvodnosť odstránenia kamenného múru a plota z parcely žalobkyne, spochybňujúc skutkové a právne závery (predovšetkým odborné znalecké závery Ing. Lišku a Ing. Skuška), z ktorých vyplynulo, že pozemok na ktorých sú tieto

vybudované, je vlastníctvom žalobkyne. Odvolací súd uviedol, že otázka dôvodnosti odstránenia kamenného múru a plota v rozsahu, akým zasahujú do vlastníctva žalobkyne nie je, a ani nemôže byť predmetom „nového“ posudzovania v danej veci, nakoľko uvedená otázka už bola predmetom posúdenia a rozhodovania súdu v inom spore. Poukázal v tejto súvislosti na rozsudok Okresného súdu Považská Bystrica zo 17. októbra 2002 č. k. 3C/855/98-67. Odvolací súd považoval za nedôvodnú námietku žalovaných o nevykonaní navrhovaných dôkazov, keďže prostredníctvom nich chceli žalovaní preukazovať nesprávnosť skutkových a právnych záverov, na ktorých bolo založené uvedené rozhodnutie v konaní pod sp. zn. 3C/855/98. K námietke týkajúcej sa výberu znalca ustanoveného v konaní uviedol, že výber znalca zásadne uskutočňuje sudca, nejde o procesné právo strán sporu.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podali žalovaní 1/ a 2/ dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzujú z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP. Vádu konania vidia v tom, že súdy nevykonali dôkazy nimi navrhnuté, neprihliadli a neodstránili pochybenie geodetov pri zameraní sporných pozemkov a že odvolací súd na prejednanie ich odvolania nenariadil pojednávanie.

4. Žalobkyňa vo vyjadrení k dovolaniu ho žiadala odmietnuť ako neprípustné. Podľa jej názoru dovolatelia napriek obsiahlym písomným podaniam (ktoré sa v podstate nedotýkajú dovolania, jeho prípustnosti a dôvodnosti) bližšie nešpecifikujú v čom spočíva podľa ich tvrdení dovolací dôvod podľa § 420 písm. f/ CSP.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací [§ 35 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“)] po zistení, že dovolanie podali v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strany sporu zastúpené advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorých neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal prípustnosť dovolania bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP a dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

6. Dovolací súd už v rozhodnutiach vydaných d o 30. júna 2016 opakovane (viď napríklad jeho rozhodnutia sp. zn. 1Cdo/6/2014, 3Cdo/209/2015, 3Cdo/308/2016, 5Cdo/255/2014) uviedol, že právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých civilný súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred civilným súdom, vrátane dovolacieho konania (m. m. I. ÚS 4/2011).

7. Aj po zmene právnej úpravy civilného sporového konania (vrátane dovolacieho konania), ktorú priniesol Civilný sporový poriadok v porovnaní s predchádzajúcou právnou úpravou, treba dovolanie naďalej považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie aj podľa novej právnej úpravy nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (k tomu porovnaj napríklad rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 1Cdo/113/2012, 2Cdo/132/2013, 3Cdo/18/2013, 4Cdo/280/2013, 5Cdo/275/2013, 6Cdo/107/2012 a 7Cdo/92/2012).

8. Pri uplatnení tézy vyplývajúcej z rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorej rozhodnutia súdov predstavujúce *res iudicata* „majú zostať nedotknuté“, je potrebné na možnosť prelomenia záväznosti a nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí hľadiť ako na krajnú výnimku z tejto zásady. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých sa môže táto výnimka uplatniť, nemožno v žiadnom prípade interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (k tomu porovnaj napríklad rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 1Cdo/348/2013, 3Cdo/357/2016). V súlade s tým aj odborná právnická literatúra konštatuje, že „narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritórnym rozhodnutím) musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti - to platí o všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch“ (viď publikáciu Civilný sporový poriadok, Nakladatelství C. H. Beck, Praha, 2016, na

str. 1326).

9. Dovolací súd na tomto mieste považuje za potrebné tiež zdôrazniť aj to, že dovolacie konanie má od účinnosti Civilného sporového poriadku povahu typického „advokátskeho procesu“, a to nielen vzhľadom na znenie nového sporového poriadku. Spracovaniu dovolania a celkovej kvalite zastupovania dovolaťa musí advokát nevyhnutne venovať zvýšenú pozornosť. Dovolací proces je v porovnaní s predchádzajúcou právnou úpravou podstatne rigoróznejší a odborne náročnejší. Z hľadiska posúdenia prípustnosti dovolania je teda podstatné správne vymedzenie dovolacích dôvodov spôsobom upraveným v zákone (§ 431 až § 435 CSP), a to v nadväznosti na konkrétne, dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu. Pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, nemožno dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu podrobiť vecnému preskúmaniu v dovolacom konaní.

10. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

11. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolaťa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolať viedol v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

12. Pritom aj naďalej platí, že pre záver o prípustnosti dovolania z dôvodu zmätočnosti nie je významný subjektívny názor dovolaťa tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (pozri napríklad rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 1Cdo/127/2012, 2Cdo/609/2015, 3Cdo/29/2016, 4Cdo/133/2015, 5Cdo/467/2014, 6Cdo/5/2014, 7Cdo/7/2016, 8Cdo/450/2015).

13. Žalovaní 1/ a 2/ vyvodzujú prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné (proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí), ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

14. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (pozri napríklad rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

15. V danom prípade žalovaní 1/ a 2/ v dovolaní namietajú nedostatky, ku ktorým podľa ich názoru došlo v procese obstarávania skutkových podkladov pre rozhodnutie. Tvrdia, že súdy nevykonali nimi navrhnuté dôkazy, resp. vykonané dôkazy nesprávne vyhodnotili a z výsledkov dokazovania vyvodili nesprávne skutkové závery, prípadne rozhodli bez ich obstarania.

16. Dokazovanie je časť civilného konania, v rámci ktorej si súd vytvára poznatky potrebné na rozhodnutie vo veci. Právomoc konať o veci, ktorej sa žaloba (návrh) týka, v sebe obsahuje i právomoc posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). Súd nie je v civilnom konaní viazaný návrhmi strán (účastníkov) na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z navrhnutých dôkazov budú v rámci dokazovania vykonané, je vecou súdu, a nie strán (účastníkov) konania. Pokiaľ súd v priebehu civilného konania (prípadne) nevykoná všetky navrhované dôkazy alebo vykoná iné dôkazy na zistenie rozhodujúcich skutočností, nemožno to považovať za procesnú vadu konania znemožňujúcu realizáciu procesných oprávnení strany (účastníka) konania (viď R 125/1999). V súvislosti s námietkou nedostatočného zistenia skutkového stavu veci a že z tohto dôvodu došlo k nesprávnemu vyhodnoteniu dôkazov, dovolací súd už podľa predchádzajúcej úpravy (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.) dospel k záveru, že uvedené nebolo dôvodom znemožňujúcim realizáciu procesných oprávnení strán sporu (R 37/1993, R125/1999, R 42/1993 a rozhodnutia sp. zn. 1Cdo/85/2010, 2Cdo/29/2011, 3Cdo/268/2012, 3Cdo/108/2016, 2Cdo/130/2011, 5Cdo/244/2011, 6Cdo/185/2011, 7Cdo/38/2012). Podľa právneho názoru dovolacieho súdu ani po novej právnej úprave civilného sporového konania, ktorá nadobudla účinnosť 1. júla 2016, nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nedostatočné zistenie skutkového stavu, alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu.

17. Žalovaní 1/ a 2/ vidia porušenie ich procesných práv v tiež v tom, že odvolací súd na prejednanie ich odvolania nenariadil pojednávanie.

18. Podľa § 385 ods. 1 CSP na prejednanie odvolania nariadi odvolací súd pojednávanie vždy, ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie alebo to vyžaduje dôležitý verejný záujem.

19. V danom prípade odvolací súd nepovažoval za potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie na zistenie skutočného stavu veci a nariadenie odvolacieho pojednávania nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem. Vzhľadom na to nebolo povinnosťou odvolacieho súdu nariadiť na prejednanie odvolania pojednávanie. Procesné strany boli pritom riadne upovedomené o čase a mieste verejného vyhlásenia rozsudku odvolacieho súdu spôsobom, ktorý zodpovedá zákonu (§ 385 ods. 1 a contrario v spojení s § 219 ods. 3 CSP). Dovolací súd zdôrazňuje, že odvolací súd mal z vykonaného dokazovania pred súdom prvej inštancie skutkový stav náležite zistený. Neopodstatnená je preto námietka, že namietaným postupom odvolacieho súdu došlo k procesnej vade v zmysle § 420 písm. f/ CSP.

20. Z týchto dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že dovolanie v danej veci smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, preto dovolanie odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP.

21. Dovolací súd priznal úspešnej žalobkyni náhradu trov dovolacieho konania voči žalovaným 1/ a 2/ v celom rozsahu. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

22. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.